

Podejście Leader 2014-2020

wielofunduszowa forma wsparcia obszarów wiejskich

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

czerwiec 2013 r.

Metoda Leader w latach 2007-2013

- W ramach II filara WPR oraz w ramach wspólnej polityki rybackiej, ale uregulowane niezależnie
 - Oś 4 Leader
 - w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013)
 - EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
 - Oś priorytetowa 4: zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa
 - w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013” (PO RYBY)
 - EFR – Europejski Fundusz Rybacki

Statystyka

(perspektywa 2007-2013)

- 787 500 000 EUR z PROW 2007-2013 dla osi 4 Leader
 - ~ 4,5% alokacji dla całego PROW 2007-2013

- 336 LGD realizujących LSR
 - > 90% ludności i obszarów wiejskich Polski objętych wybranymi do realizacji LSR

 - 4 organizacje funkcjonują jednocześnie jako LGD i LGR
 - **1 struktura (organizacja)**
 - 2 strategie (LSR + LSROR)

 - pozostałe LGR obejmują swoją LSROR obszary objęte także LSR realizowanymi przez LGD
 - 2 struktury (organizacje)
 - 2 strategie (LSR + LSROR)

Podjęcie Leader jako element Rozwoju kierowanego przez lokalną społeczność

- Podjęcie Leader dostępne nie tylko w ramach WPR i WPRyB ale także w ramach polityki spójności:
 - EFRROW
 - EFMiR
 - EFS
 - EFRR
 - pod wspólną nazwą „Rozwój kierowany przez lokalną społeczność” (CLLD – Community-led local development)

- Wspólne regulacje na poziomie UE
 - Dodatkowe przepisy w aktach dedykowanych dla poszczególnych funduszy

CLLD - zakres

- Realizuje przynajmniej jeden cel/priorytet, może przekrojowo, niekoniecznie standardowe działania
- Generalnie przypisany do celu tematycznego 9
- W EFRROW – techniczne przypisanie do priorytetu rozwoju obszarów wiejskich 6, do obszaru tematycznego 6b
- Wydzielony priorytet inwestycyjny w ESF
- Brak konkretnych rozwiązań legislacyjnych EFRR w pozostałych funduszach ale zgodnie z wytycznymi zaleca się odrębny priorytet
- EFRM – w ramach priorytetu 4 Wzrost zatrudnienia i spójności terytorialnej

Cele tematyczne WRS

1. • wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji
2. • zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych
3. • podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)
4. • wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach
5. • promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem
6. • ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów
7. • promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych
8. • wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników
9. • **wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem**
10. • inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
11. • wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej

Priorytety polityki rozwoju obszarów wiejskich realizowane przez PROW 2014 - 2020

1. TRANSFER WIEDZY I INNOWACJE

- (a) Zwiększanie innowacyjności i bazy wiedzy na obszarach wiejskich
- (b) Wzmacnianie powiązań między rolnictwem i leśnictwem a badaniami i innowacją
- (c) Promowanie uczenia się przez całe życie oraz szkolenia zawodowego w sektorach rolnym i leśnym

2. KONKURENCYJNOŚĆ ROLNICTWA I ŻYWOTNOŚĆ GOSPODARSTW

- (a) Ułatwianie restrukturyzacji gospodarstw stojących przed problemami strukturalnymi, a szczególnie gospodarstw rolnych o niskim poziomie uczestnictwa w rynku, prowadzących działalność o charakterze rynkowym w określonych sektorach i gospodarstw wymagających zróżnicowania produkcji rolnej
- (b) Ułatwianie wymiany pokoleń w sektorze rolnym

3. ŁAŃCUCH ŻYWNOŚCIOWY I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

- (a) Lepsze zintegrowanie głównych producentów z łańcuchem żywnościowym poprzez systemy jakości, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów, organizacje międzybranżowe
- (b) wspieranie zarządzania ryzykiem w gospodarstwach rolnych

4. ODTWARZANIE, CHRONIENIE I WZMACNIANIE EKOSYSTEMÓW

- (a) Odtwarzanie i zachowanie bioróżnorodności, w tym na obszarach Natura 2000, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej i stanu europejskich krajobrazów
- (b) Poprawa gospodarki wodnej
- (c) Poprawa gospodarowania glebą

5. EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI I PRZECHODZENIA NA GOSPODARKE NISKOEMISYJNĄ

- (j) Poprawa efektywności korzystania z zasobów wodnych
- (b) Poprawa efektywności korzystania z energii w rolnictwie i przetwórstwie spożywczym
- (c) Ułatwianie dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, produktów ubocznych, odpadów, pozostałości i innych surowców nieżywnościowych dla celów biogospodarki
- (d) Redukcja emisji podtlenku azotu i metanu z rolnictwa
- (e) Promowanie pochłaniania dwutlenku węgla w rolnictwie i leśnictwie

6. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, REDUKCJA UBÓSTWA I PROMOWANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO NA OBSZARACH WIEJSKICH

- (a) Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy
- (b) Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich

Innowacje, Zmiany Klimatu i Środowisko jako cele przekrojowe

Cechy CLLD

- bazuje na doświadczeniach podejścia Leader, ale czerpie też z Urban i Equal,
- zachowane główne cechy podejścia Leader (terytorialność, sieciowanie, zintegrowanie, współpraca, partnerstwo, oddolność),
- większy nacisk na budowanie zdolności i stymulowanie innowacyjności, w tym innowacje społeczne.

Wybór LSR

- Najpóźniej 2 lata po zatwierdzeniu przez KE umowy partnerskiej, możliwy wybór dodatkowych LSR najpóźniej do końca 2017 r.
- Wsparcie zdolności i potencjału LGD i obszarów w ramach wsparcia przygotowawczego – unikanie luki finansowej.

Harmonogram opracowywania PROW 2014 - 2020

- maj–październik 2013 – konsultacje projektu Programu
- maj 2013 – opiniowanie przez MRR założeń Programu za zgodność z dokumentami strategicznymi;
- do listopada 2013 – przygotowanie ostatecznej wersji Programu;
- grudzień 2013 – przedłożenie projektu Programu do akceptacji RM;
- I kwartał 2014 – negocjacje Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych z KE;
- Ocena ex ante – proces ciągły do zatwierdzenia Programu

LGD

- składa się z przedstawicieli reprezentujących interesy publiczne, prywatne i społeczno-ekonomiczne,
- przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego powinni mieć co najmniej 50% głosów w organie decyzyjnym ale żadna z grup interesów nie może posiadać więcej niż 49% głosów,
- przez przedstawicieli sektora publicznego rozumie się przedstawicieli lokalnych władz,
- jedna forma prawna LGD – stowarzyszenie „specjalne”.

LSR

- Spójna z odpowiednimi programami współfinansowanymi z funduszy wrs
- SWOT
- Opis celów, w tym wskazanie mierzalnych rezultatów
- Opis procesu zaangażowania społeczności w opracowanie LSR
- Zintegrowanie i innowacyjne podejście
- Plan działania wskazujący praktyczną realizację celów poprzez projekty
- Plan finansowy
- Procedury monitorowania i ewaluacji oraz zarządzania

Rola LGD

- Rozwijanie potencjału podmiotów lokalnych do opracowania i realizowania operacji
- Opracowanie niedyskryminacyjnej i przejrzystej procedury i kryteriów wyboru operacji (unikanie konfliktu interesów, procedura odwoławcza)
- Zapewnienie spójności ze strategią podczas wyboru operacji
- Opracowanie i publikowanie zaproszeń do składania wniosków lub proces naboru ciągły
- Przyjmowanie wniosków i dokonywanie ich oceny
- Wybór operacji i ustalanie kwoty oraz w stosownych przypadkach przedkładanie wniosków do organu odpowiedzialnego za ostateczną weryfikację kwalifikowalności
- Monitorowanie i ocena LSR

Obszar

- Od 10 000 do 150 000 mieszkańców
 - w Polsce faktycznie od 30 000 mieszkańców
- Wykazanie masy krytycznej obszaru
- Spójny wewnętrznie
- Teoretycznie nie musi się pokrywać z granicami administracyjnymi
 - (w Polsce – poziom gminy – założenie, że LGD będzie na obszarze minimum 2 gmin)

Strategiczne wybory – monofunduszowość

■ Zalety

- Łatwiejszy system zarządzania zarówno na poziomie LGD jak i IZ

■ Wady

- Ograniczenie tematyczne LSR (mniejsze zintegrowanie)
- Mniejszy budżet
- Ograniczenia w tworzeniu jednej, odpowiadającej na potrzeby obszaru strategii

Strategiczne wybory – wielofunduszowość

■ Zalety

- Szerszy zakres wsparcia, większe zintegrowanie
- Możliwość odpowiedzi na wyzwania ponadsektorowe
- Wyższy budżet

■ Wady

- Trudniejsze zarządzanie wymagające odpowiedniego potencjału administracyjnego
- Znajomość zasad wdrażania funduszy WRS

Koordinacja pomiędzy funduszami (art. 28 oraz projekt wytycznych KE)

- Nie oznacza zupełnej harmonizacji czy ujednoczenia zasad
- Skoordynowane rozwijanie potencjału, wybór ,zatwierdzenie i finansowanie strategii i LGD
- W przypadku wielofunduszowych LSR – wspólna procedura wyboru i kryteria selekcji, te same terminy, wspólny komitet wybierający
- W przypadku monofunduszowych LSR – skoordynowany proces wyboru, porównywalne kryteria wyboru, skoordynowane nabory, terminy

Koordinacja pomiędzy funduszami – ułatwienia i zachęty

- Fundusz wiodący dla kosztów bieżących LGD i związanych z animacją
- Wspólna instytucja pośrednicząca
 - „jedno okienko”
 - wynika z wytycznych nie z legislacji!
- Wspólne kontrole/audyty
 - wynika z wytycznych nie z legislacji!

Wielofunduszowość – potencjalne „miny”

- Głównie wdrożeniowe
- Jedynie koordynacja a nie harmonizacja, wciąż odrębne zasady i rozliczenie (akty delegowane!)
- Zasady funkcjonowania Agencji Płatniczej i Jednostki Certyfikującej
- Zadania instytucji zarządzającej, zasady delegowania zadań
- Zasady finansowania beneficjentów
- Odrębny system monitorowania
- Brak wspólnego systemu informatycznego

Potencjalne wsparcie - EFRROW

- Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich (usługi)
- Mała infrastruktura
- Odnowa wsi
- Produkty lokalne i krótki łańcuch dostaw
- Dywersyfikacja
- Ochrona środowiska
- Włączenie społeczne (kobiety, młodzież)
- Większe nastawienie na tworzenie miejsc pracy

Potencjalne wsparcie - EFMR

- Bardzo branżowe i sektorowe
- Poprawa wertykalnych połączeń pomiędzy rybakami a innymi lokalnymi aktorami w ramach łańcucha dostaw, a także połączeń horyzontalnych pomiędzy rybołówstwem a innymi sektorami np. turystyka czy usługi na rzecz ochrony środowiska

Potencjalne wsparcie – EFS i EFRR

- Oddolne podejście do problemów związanych z zdegradowanymi częściami miast, o dużych problemach społecznych, wysokim bezrobociu
- Powiązania miasto – wieś (lokalne rynki)
- Praca z grupami wykluczonymi (młodzi ludzie, kobiety, imigranci)
- Wsparcie na rzecz mobilności zawodowej

Zakres wsparcia

■ Proponowane działania/środki

■ Wsparcie przygotowawcze

- budowanie potencjału, sieciowanie, szkolenia i wsparcie przygotowania LSR

■ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju

■ Działania LEADER dotyczące współpracy

■ Koszty bieżące i aktywizacja

- biuro, pracownicy, działalność informacyjno-promocyjna i animacja

Dziękuję za uwagę